

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 12

30 Ιανουαρίου 2009

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3736

Κύρωση της Ευρωμεσογειακής Συμφωνίας Αεροπορικών Μεταφορών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Κρατών Μελών της, αφ' ενός και του Βασιλείου του Μαρόκου, αφ' ετέρου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Ευρωμεσογειακή Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφ' ενός και του Βασιλείου του Μαρόκου, αφ' ετέρου, που υπογράφηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2006 στις Βρυξέλλες, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην ελληνική γλώσσα έχει ως εξής:

ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ, ΑΦΕΝΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΑΡΟΚΟΥ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,
Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,
ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,
Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,
ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,
Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,
Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,
Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,
Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΤΟΝΙΑΣ,
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ
Η ΜΑΛΤΑ,
ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,
Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,
Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,
Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,
ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,
ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

Συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στο εξής αναφερόμενα ως τα «κράτη μέλη», και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ, στο εξής αναφερόμενη ως «η Κοινότητα», αφενός, και ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΜΑΡΟΚΟΥ, στο εξής αναφερόμενο ως «Μαρόκο», αφετέρου,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να προωθήσουν ένα σύστημα διεθνών αεροπορικών μεταφορών βασισμένο στον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ αερομεταφορέων στην αγορά, με ελάχιστη κυβερνητική παρέμβαση και ρύθμιση,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να διευκολύνουν περαιτέρω τις ευκαιρίες διεθνών αεροπορικών μεταφορών, καθώς και την ανάπτυξη των δικτύων αερομεταφορών με σκοπό να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του επιβατικού κοινού και των μεταφορικών επιχειρήσεων για πρόσφορες υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να δώσουν τη δυνατότητα στους αερομεταφορείς να προσφέρουν στο επιβατικό κοινό και τους αποστολείς εμπορευμάτων ανταγωνιστικές τιμές και υπηρεσίες σε ανοικτές αγορές·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ωφεληθούν όλοι οι τομείς του κλάδου των αερομεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στις αερομεταφορές, από μια συμφωνία ελευθέρωσης·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να εξασφαλίσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ασφάλεια πτήσεων και αεροπορική ασφάλεια (επίγεια) στις διεθνείς αερομεταφορές και δηλώνοντας εκ νέου τις σοβαρές τους ανησυχίες για ενέργειες ή απειλές κατά της ασφάλειας αεροσκαφών, οι οποίες υπονομεύουν την ασφάλεια προσώπων ή ιδιοκτησίας, επηρεάζουν δυσμενώς την εκτέλεση των αεροπορικών μεταφορών και υπονομεύουν την εμπιστοσύνη του κοινού στην ασφάλεια της πολιτικής αεροπορίας·

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ τη Σύμβαση Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας που άνοιξε προς υπογραφή στο Σικάγο στις 7 Δεκεμβρίου 1944·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να εξασφαλίσουν ισότιμους όρους για τους αερομεταφορείς·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι κυβερνητικές επιχορηγήσεις μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τον ανταγωνισμό μεταξύ αερομεταφορέων και να υπονομεύσουν τους βασικούς στόχους της παρούσας συμφωνίας·

ΔΗΛΩΝΟΝΤΑΣ ότι είναι σημαντική η προστασία του περιβάλλοντος στην κατάσταση και την άσκηση της διεθνούς αεροναυτικής πολιτικής και αναγνωρίζοντας τα δικαιώματα των κυρίαρχων κρατών να λαμβάνουν μέτρα προς το σκοπό αυτό·

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ τη σημασία της προστασίας των καταναλωτών, καθώς και της προστασίας που παρέχεται από τη Σύμβαση για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων στις Διεθνείς Αεροπορικές Μεταφορές, που συνήφθη στο Μόντρεαλ στις 28 Μαΐου 1999, καθόσον αμφοτέρωτα τα μέρη έχουν προσχωρήσει στη σύμβαση αυτή·

ΕΧΟΝΤΑΣ την πρόθεση να στηριχθούν στο ήδη υπάρχον πλαίσιο που απαρτίζουν οι υπάρχουσες συμφωνίες αερομεταφορών με στόχο το άνοιγμα της πρόσβασης στις αγορές και τη μεγιστοποίηση του οφέλους για τους εκατέρωθεν καταναλωτές, αερομεταφορείς, εργαζόμενους και κοινότητες·

ΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ότι μια συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός και του Μαρόκου αφετέρου μπορεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς στις ευρωμεσογειακές σχέσεις στον τομέα των αερομεταφορών έτσι ώστε να προωθηθούν πλήρως τα οφέλη της ελευθέρωσης σε αυτόν τον καίριας σημασίας οικονομικό κλάδο·

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ ότι στόχος είναι μια τέτοια συμφωνία να εφαρμοσθεί προοδευτικά μεν αλλά και ολοκληρωτικά και ότι με έναν κατάλληλο μηχανισμό μπορεί να εξασφαλισθεί η ακόμη μεγαλύτερη εναρμόνιση με την κοινοτική νομοθεσία,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΑΡΘΡΟ 1

Ορισμοί

Για τους στόχους της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά, νοείται ως:

1) «συμφωνημένο δρομολόγιο» και «καθορισμένη διαδρομή», η διεθνής αεροπορική μεταφορά σύμφωνα με το άρθρο 2 και η καθορισμένη διαδρομή σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της παρούσας συμφωνίας·

2) «συμφωνία», η παρούσα συμφωνία, τα παραρτήματα της και οι τυχόν τροποποιήσεις της·

3) «αεροπορική μεταφορά», η μεταφορά με αεροσκάφος επιβατών, αποσκευών, φορτίου, και ταχυδρομείου, χωριστά ή σε συνδυασμό, που προσφέρεται στο κοινό επί αμοιβή ή επί μισθώσει, η οποία, για να μην υπάρχουν αμφιβολίες, περιλαμβάνει τις τακτικές και τις έκτακτες (ναυλωμένες) αεροπορικές μεταφορές, και τα δρομολόγια αποκλειστικής μεταφοράς φορτίου·

4) «συμφωνία σύνδεσης», η ευρωμεσογειακή συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και του Βασιλείου του Μαρόκου, αφετέρου, που συνήφθη στις Βρυξέλλες στις 26 Φεβρουαρίου 1996·

5) «κοινοτική άδεια εκμετάλλευσης», η άδεια εκμετάλλευσης αερομεταφορών που είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η οποία χορηγείται και διατηρείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2407/92 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1992, για την άδεια των αερομεταφορέων·

6) «σύμβαση», η Σύμβαση περί Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας που άνοιξε προς υπογραφή στο Σικάγο στις 7 Δεκεμβρίου 1944 και περιλαμβάνει:

α) κάθε τροποποίηση που έχει τεθεί σε ισχύ βάσει του άρθρου 94 στοιχείο (α) της σύμβασης και έχει επι-

κυρωθεί από το Μαρόκο όσο και από το κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ανάλογα με την περίπτωση, και

β) κάθε παράρτημα ή τροποποίηση του που έχει εκδοθεί βάσει του άρθρου 90 της σύμβασης, εφόσον το εν λόγω παράρτημα ή τροποποίηση του ισχύει τόσο στο Μαρόκο όσο και στο κράτος μέλος ή τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ανάλογα με την περίπτωση·

7) «πλήρες κόστος», το κόστος παροχής υπηρεσιών συν μια εύλογη επιβάρυνση για τα γενικά διοικητικά έξοδα και, κατά περίπτωση, τυχόν ισχύουσες επιβαρύνσεις με σκοπό την ενσωμάτωση του περιβαλλοντικού κόστους, η οποία επιβάλλεται χωρίς διακρίσεις όσον αφορά την εθνικότητα·

8) «συμβαλλόμενα μέρη», αφενός, η Κοινότητα ή τα κράτη μέλη, ή η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, ανάλογα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες τους, και, αφετέρου, το Μαρόκο·

9) «υπήκοοι», κάθε πρόσωπο ή οντότητα μαροκινής υπηκοότητας για τη μαροκινή πλευρά, ή υπηκοότητας κράτους μέλους για την ευρωπαϊκή πλευρά, εφόσον, στην περίπτωση νομικής οντότητας, είναι ανά πάσα στιγμή υπό τον πραγματικό έλεγχο, είτε απευθείας είτε με κατά πλειοψηφία συμμετοχή, προσώπων ή οντοτήτων μαροκινής υπηκοότητας για τη μαροκινή πλευρά, ή προσώπων ή οντοτήτων υπηκοότητας κράτους μέλους ή μιας από τις χώρες που προσδιορίζονται στο Παράρτημα V για την ευρωπαϊκή πλευρά·

10) «επιχορηγήσεις»: κάθε οικονομική συνεισφορά που χορηγείται από τις αρχές ή από περιφερειακό ή άλλο δημόσιο οργανισμό, δηλ. όταν:

α) η πρακτική μιας κυβέρνησης ή περιφερειακού φορέα ή άλλου δημόσιου οργανισμού ενέχει άμεση μεταφορά κονδυλίων όπως επιδοτήσεις, δάνεια ή εισφορά κεφαλαίου, πιθανή άμεση μεταφορά κονδυλίων προς την εταιρεία ή ανάληψη υποχρεώσεων της εταιρείας όπως εγγυήσεις δανείων·

β) μια κυβέρνηση ή ένας περιφερειακός φορέας ή άλλος δημόσιος οργανισμός παραιτείται από την απαίτηση είσπραξης εσόδων που κανονικά του οφείλονται ή δεν τα εισπράττει·

γ) κυβερνητικός ή περιφερειακός φορέας ή άλλος δημόσιος οργανισμός παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες πέραν των γενικών υποδομών, ή αγοράζει αγαθά ή υπηρεσίες·

δ) κυβερνητικός ή περιφερειακός φορέας ή άλλος δημόσιος οργανισμός προβαίνει σε πληρωμές σε χρηματοδοτικό μηχανισμό ή αναθέτει ή υποδεικνύει σε ιδιωτικό φορέα να φέρει σε πέρας ένα ή περισσότερα καθήκοντα του τύπου που αναφέρονται στο σημείο α), β) και γ), τα οποία κανονικά αναλαμβάνονται σε κυβερνητικό επίπεδο και, στην πράξη, δεν διαφέρουν πραγματικά από πρακτικές που ακολουθούνται κανονικά από κυβερνήσεις·

και εφόσον με τον τρόπο αυτόν παρέχονται οφέλη·

11) «διεθνής αεροπορική μεταφορά», η αεροπορική μεταφορά που συνεπάγεται διέλευση από τον εναέριο χώρο άνωθεν της επικράτειας περισσότερων του ενός κρατών·

12) «τιμή», ο ναύλος που εφαρμόζεται από τους αερομεταφορείς ή τους πράκτορες τους για την αεροπορική μεταφορά επιβατών, αποσκευών ή/και φορτίου (εξαιρουμένου του ταχυδρομείου), η οποία περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, επίγεια μεταφορά σε συνδυασμό με τη διεθνή αεροπορική μεταφορά, και τους όρους στους οποίους υπόκειται η εφαρμογή των ναύλων αυτών·

13) «τέλος χρήστη», το τέλος το οποίο επιβάλλεται στις αεροπορικές εταιρείες για την παροχή διευκολύνσεων και υπηρεσιών αεροναυτιλιακών ή αεροπορικής ασφάλειας των συναφών διευκολύνσεων και υπηρεσιών.

14) «SESAR», η τεχνική εφαρμογή του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού, η οποία προσφέρει συντονισμένη και συγχρονισμένη έρευνα, ανάπτυξη και εγκατάσταση των νέων γενεών συστημάτων διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας.

15) «επικράτεια», για το Βασίλειο του Μαρόκου, τα χερσαία εδάφη (ηπειρωτικά και νησιωτικά), τα εσωτερικά ύδατα και τα χωρικά ύδατα υπό την κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία του, και, για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, τα χερσαία εδάφη (ηπειρωτικά και νησιωτικά), τα εσωτερικά ύδατα και τα χωρικά ύδατα στα οποία ισχύει η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και με τους όρους που καθορίζει η εν λόγω Συνθήκη και κάθε τυχόν διάδοχος πράξη· η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας στον αερολιμένα του Γιβραλτάρ νοείται με την επιφύλαξη των αντίστοιχων νομικών θέσεων του Βασιλείου της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τη διαμάχη περί κυριαρχίας επί του εδάφους όπου βρίσκεται ο αερολιμένας· και της συνεχιζόμενης εξαίρεσης του αερολιμένα του Γιβραλτάρ από τα μέτρα της ΕΕ στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών τα οποία ισχύουν από τις 18 Σεπτεμβρίου 2006 μεταξύ των κρατών μελών σύμφωνα με τους όρους της υπουργικής δήλωσης για τον αερολιμένα του Γιβραλτάρ η οποία συμφωνήθηκε στην Κόρδοβα στις 18 Σεπτεμβρίου 2006 και

16) «αρμόδιες αρχές», οι δημόσιες υπηρεσίες ή οι φορείς που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ. Τυχόν τροποποιήσεις του εθνικού δικαίου που αφορούν το καθεστώς των αρμοδίων αρχών κοινοποιούνται από το οικείο συμβαλλόμενο μέρος στο άλλο.

ΤΙΤΛΟΣ Ι ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 2 Δικαιώματα κυκλοφορίας

1. Πλην αντιθέτου διατάξεως του Παραρτήματος Ι, κάθε συμβαλλόμενο μέρος χορηγεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα εξής δικαιώματα για την εκτέλεση διεθνών αεροπορικών μεταφορών από τους αερομεταφορείς του άλλου συμβαλλόμενου μέρους:

α) το δικαίωμα πτήσης μέσω της επικρατείας του χωρίς προσγείωση·

(β) το δικαίωμα να κάνει στάσεις στην επικράτεια του για μη εμπορικό σκοπό, ήτοι για την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών, αποσκευών, φορτίου ή/και ταχυδρομείου αεροπορικώς·

(γ) όταν εκτελεί συμφωνημένο δρομολόγιο σε μια καθορισμένη διαδρομή, το δικαίωμα να κάνει στάσεις στην επικράτεια του με σκοπό την επιβίβαση ή αποβίβαση επιβατών, αποσκευών, φορτίου ή/και ταχυδρομείου κατά τη διεθνή αερομεταφορά, χωριστά - ή σε συνδυασμό - και

(δ) τα λοιπά δικαιώματα που καθορίζονται στην παρούσα συμφωνία.

2. Καμιά διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι παραχωρεί στους αερομεταφορείς:

α) του Μαρόκου το δικαίωμα να επιβιβάζουν, στην επικράτεια οποιουδήποτε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, επιβάτες, αποσκευές, φορτίο ή/και

ταχυδρομείο προς μεταφορά έναντι αποζημίωσης και με προορισμό άλλο σημείο στην επικράτεια αυτού του κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

β) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το δικαίωμα να επιβιβάζουν, στην επικράτεια του Μαρόκου, επιβάτες, αποσκευές, φορτίο ή/και ταχυδρομείο προς μεταφορά έναντι αποζημίωσης και με προορισμό άλλο σημείο στην επικράτεια του Μαρόκου.

ΑΡΘΡΟ 3 Εγκρίσεις

Οι αρμόδιες αρχές ενός συμβαλλόμενου μέρους, μόλις λάβουν από έναν αερομεταφορέα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους αίτηση έγκρισης εκμετάλλευσης, χορηγούν τις ενδεδειγμένες εγκρίσεις με ελάχιστη διαικαστική καθυστέρηση, με την προϋπόθεση ότι:

α) για αερομεταφορέα του Μαρόκου:

ο αερομεταφορέας έχει τον κύριο τόπο της επιχειρηματικής του δραστηριότητας και την έδρα του, εφόσον έχει, στο Μαρόκο, και έχει λάβει την άδεια του και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο σύμφωνα με τη νομοθεσία του Βασιλείου του Μαρόκου·

- τον πραγματικό κανονιστικό έλεγχο του αερομεταφορέα ασκεί και διατηρεί το Μαρόκο· και

- ο αερομεταφορέας ανήκει και εξακολουθεί να ανήκει, απευθείας ή με κατά πλειοψηφία συμμετοχή, στο Μαρόκο ή/και σε υπηκόους του Μαρόκου και είναι πάντοτε υπό τον πραγματικό έλεγχο του Μαρόκου ή/και υπηκόων του, ή ανήκει και εξακολουθεί να ανήκει, απευθείας ή με κατά πλειοψηφία συμμετοχή, σε κράτη μέλη ή/και σε υπηκόους τους, ή είναι πάντοτε υπό τον πραγματικό έλεγχο των κρατών μελών ή/και υπηκόων τους·

β) για αερομεταφορέα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

ο αερομεταφορέας έχει τον κύριο τόπο της επιχειρηματικής του δραστηριότητας και την έδρα του, εφόσον έχει, στο έδαφος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με βάση τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και έχει λάβει κοινοτική άδεια εκμετάλλευσης· και

- τον πραγματικό κανονιστικό έλεγχο του αερομεταφορέα ασκεί και διατηρεί το κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που είναι αρμόδιο για την έκδοση του πιστοποιητικού αερομεταφορέα και η αρμόδια αεροναυτική αρχή είναι σαφώς προσδιορισμένη·

- ο αερομεταφορέας ανήκει και εξακολουθεί να ανήκει, απευθείας ή με κατά πλειοψηφία συμμετοχή, σε κράτη μέλη ή/και σε υπηκόους τους, ή σε άλλα κράτη προσδιοριζόμενα στο παράρτημα V, ή/και σε υπηκόους αυτών των άλλων κρατών·

γ) ο αερομεταφορέας είναι σε θέση να πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζονται κατά κανόνα στις Διεθνείς Αεροπορικές Μεταφορές από το συμβαλλόμενο μέρος που εξετάζει την ή τις αιτήσεις· και

δ) τηρούνται και επιβάλλονται οι διατάξεις που καθορίζονται στο άρθρο 14 (Ασφάλεια πτήσεων) και στο άρθρο 15 (Αεροπορική ασφάλεια (επίγεια)).

ΑΡΘΡΟ 4 Ανάκληση έγκρισης

1. Οι αρμόδιες αρχές οποιουδήποτε συμβαλλόμενου μέρους μπορούν να ανακαλέσουν, να αναστείλουν ή να περιορίσουν τις εγκρίσεις εκμετάλλευσης ή, ειδάλλως, να αναστείλουν ή να περιορίσουν με διαφορετικό τρόπο τις πτήσεις ενός αερομεταφορέα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους εφόσον:

(α) για αερομεταφορέα του Μαρόκου:
 - ο αερομεταφορέας δεν έχει τον κύριο τόπο της επιχειρηματικής του δραστηριότητας ή την έδρα του, εφόσον έχει, στο Μαρόκο, και δεν έχει λάβει την άδεια εκμετάλλευσης και κάθε άλλο σχετικό έγγραφο σύμφωνα με τη νομοθεσία του Βασιλείου του Μαρόκου·

- τον πραγματικό κανονιστικό έλεγχο του αερομεταφορέα δεν ασκεί και δεν διατηρεί το Μαρόκο· ή
 - ο αερομεταφορέας δεν ανήκει και δεν είναι υπό τον πραγματικό έλεγχο, απευθείας ή με κατά πλειοψηφία συμμετοχή, του Μαρόκου ή/και υπηκόων του, ή κρατών μελών ή/και υπηκόων τους·

β) για αερομεταφορέα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:
 - ο αερομεταφορέας δεν έχει τον κύριο τόπο της επιχειρηματικής του δραστηριότητας ή την έδρα του, εφόσον έχει, στο έδαφος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με βάση τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ή δεν έχει λάβει άδεια εκμετάλλευσης κατά το κοινοτικό δίκαιο·

- τον πραγματικό κανονιστικό έλεγχο του αερομεταφορέα δεν ασκεί και δεν διατηρεί το κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που είναι αρμόδιο για την έκδοση του πιστοποιητικού αερομεταφορέα ή η αρμόδια αεροναυτική αρχή δεν είναι σαφώς προσδιορισμένη· ή
 - ο αερομεταφορέας δεν ανήκει και δεν είναι υπό τον πραγματικό έλεγχο, απευθείας ή με κατά πλειοψηφία συμμετοχή, κρατών μελών ή/και υπηκόων τους, ή άλλων κρατών προσδιοριζόμενων στο παράρτημα V ή/και υπηκόων τους·

(γ) ο αερομεταφορέας παρέλειψε να συμμορφωθεί προς τους νόμους και τους κανονισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 6 (Εφαρμογή νομοθεσιών) της παρούσας συμφωνίας· ή

(δ) δεν τηρήθηκαν ή δεν επιβλήθηκαν οι διατάξεις που καθορίζονται στο άρθρο 14 (Ασφάλεια πτήσεων) και στο άρθρο 15 (Αεροπορική ασφάλεια (επίγεια)).

2. Τα δικαιώματα που καθορίζονται στο παρόν άρθρο ασκούνται μόνον κατόπιν διαβούλευσης με τις αρμόδιες αρχές του άλλου συμβαλλομένου μέρους, εκτός εάν είναι απαραίτητη η επείγουσα λήψη μέτρων για να αποφευχθεί η συνέχιση της μη συμμόρφωσης προς τα στοιχεία (γ) και (δ) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 5 Επένδυση

Η κατά πλειοψηφία κυριότητα ή ο πραγματικός έλεγχος ενός αερομεταφορέα του Μαρόκου από κράτος μέλος ή υπηκόους του, ή ενός αερομεταφορέα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας από το Μαρόκο ή υπηκόους του, υπόκειται σε προκαταρκτική απόφαση της Κοινής Επιτροπής που συστήνεται με βάση την παρούσα συμφωνία.

Στην απόφαση αυτή προσδιορίζονται οι όροι που συνδέονται με την εκτέλεση των συμφωνημένων με βάση την παρούσα συμφωνία δρομολογίων και με την εκτέλεση των δρομολογίων μεταξύ τρίτων χωρών και των συμβαλλομένων μερών. Οι διατάξεις του άρθρου 22 παράγραφος 9 της παρούσας συμφωνίας δεν εφαρμόζονται σε αυτόν τον τύπο αποφάσεων.

ΑΡΘΡΟ 6 Εφαρμογή νομοθεσιών

1. Οι αερομεταφορείς του ενός συμβαλλομένου μέρους, κατά την είσοδο τους στην επικράτεια του άλλου συμβαλλομένου μέρους, κατά τη παραμονή τους σε αυ-

τήν, ή κατά την έξοδο τους από αυτήν, συμμορφώνονται προς τους νόμους και τους κανονισμούς που ισχύουν στη δεδομένη επικράτεια για την είσοδο ή την αναχώρηση αεροσκάφους χρησιμοποιούμενου σε διεθνείς αεροπορικές μεταφορές, ή για την πτητική εκμετάλλευση και την πλοήγηση αεροσκάφους.

2. Κατά την είσοδο, την έξοδο και κατά την παραμονή στην επικράτεια ενός συμβαλλομένου μέρους, τηρούνται από, ή σε σχέση με τους επιβάτες, το πλήρωμα ή το φορτίο των αεροπορικών εταιρειών του άλλου συμβαλλομένου μέρους οι νομοθετικές και κανονιστικές ρυθμίσεις που ισχύουν στην εν λόγω επικράτεια για την είσοδο στη συγκεκριμένη επικράτεια ή την αναχώρηση από αυτήν επιβατών, πληρωμάτων ή φορτίου αεροσκάφους (συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εισόδου, ελευθεροεπικοινωνίας, μετανάστευσης, διαβατηρίων, τελωνείων και καραντίνας ή, στην περίπτωση του ταχυδρομείου, ταχυδρομικών κανονισμών).

ΑΡΘΡΟ 7 Ανταγωνισμός

Στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, ισχύουν οι διατάξεις του Κεφαλαίου II («Ανταγωνισμός και άλλες οικονομικές διατάξεις») του Τίτλου IV της συμφωνίας σύνδεσης, εκτός εάν η παρούσα συμφωνία περιέχει ειδικότερους κανόνες.

ΑΡΘΡΟ 8 Επιχορηγήσεις

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι δημόσιες επιχορηγήσεις αερομεταφορέων στρεβλώνουν ή απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό με την ευνούική μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων στην προ-σφορά αεροπορικών δρομολογίων, ότι υπονομεύουν τους βασικούς στόχους της παρούσας συμφωνίας και ότι δεν είναι συμβιβάσιμες με την αρχή ενός ανοικτού εναερίου χώρου.

2. Όταν κρίνεται απαραίτητη η παροχή δημόσιων επιχορηγήσεων σε αερομεταφορέα ή αερομεταφορείς που λειτουργούν βάσει της παρούσας συμφωνίας για να επιτύχουν νόμιμο στόχο, οι εν λόγω επιχορηγήσεις είναι ανάλογες προς το στόχο, διαφανείς και μελετημένες κατά τρόπο που να ελαχιστοποιείται, στο μέτρο του εφικτού, ο αρνητικός τους αντίκτυπος στους αερομεταφορείς του άλλου συμβαλλομένου μέρους. Το συμβαλλόμενο μέρος που χορηγεί την επιδότηση ενημερώνει εγκαίρως το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με την πρόθεση του να χορηγήσει την επιχορήγηση και σχετικά με τη συνέπεια της προς τα κριτήρια που καθορίζει η παρούσα συμφωνία.

3. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος πιστεύει ότι η επιχορήγηση, η οποία χορηγείται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, ή, αναλόγως της περίπτωσης, από δημόσιο ή κυβερνητικό φορέα χώρας άλλης από τα συμβαλλόμενα μέρη, δεν είναι συμβιβάσιμη με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 2, μπορεί να ζητήσει τη σύγκληση της Κοινής Επιτροπής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22, προκειμένου να εξετασθεί το θέμα και να δοθούν κατάλληλες απαντήσεις σε εύλογα ερωτήματα.

4. Όταν μια διαφορά δεν μπορεί να επιλυθεί από την Κοινή Επιτροπή, τα συμβαλλόμενα μέρη διατηρούν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τα αντίστοιχα μέτρα τους κατά των επιχορηγήσεων.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν με την επιφύλαξη των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των συμβαλλομένων μερών σχετικά με τα βασικής

σημασίας αεροπορικά δρομολόγια και τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας στις επικράτειες των συμβαλλομένων μερών.

ΑΡΘΡΟ 9

Εμπορικές ευκαιρίες

1. Οι αερομεταφορείς κάθε συμβαλλομένου μέρους δύνανται να εγκαταστήσουν γραφεία στο έδαφος του συμβαλλομένου μέρους για την προώθηση και την πώληση αεροπορικών μεταφορών και συναφών δραστηριοτήτων.

2. Οι αερομεταφορείς κάθε συμβαλλομένου μέρους δύνανται, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του άλλου συμβαλλομένου μέρους που αφορούν την είσοδο, τη διαμονή και την απασχόληση, να φέρουν και να διατηρούν στο έδαφος του άλλου συμβαλλομένου μέρους διευθυντικά στελέχη, προσωπικό πωλήσεων, προσωπικό τεχνικό, επιχειρησιακό και άλλου είδους ειδικευμένο προσωπικό, το οποίο απαιτείται για την παροχή αεροπορικών μεταφορών.

3. α) Με την επιφύλαξη του κατωτέρω στοιχείου β), κάθε αερομεταφορέας, όσον αφορά την εξυπηρέτηση εδάφους στην επικράτεια του άλλου συμβαλλομένου μέρους, έχει:

i) το δικαίωμα να παρέχει η ίδια την εξυπηρέτηση εδάφους («αυτοεξυπηρέτηση») ή, κατά την προαίρεση της,

ii) το δικαίωμα να επιλέξει μεταξύ των ανταγωνιστριών εταιρειών που παρέχουν εν μέρει ή εξ ολοκλήρου υπηρεσίες εδάφους, εφόσον οι εν λόγω εταιρείες έχουν πρόσβαση στην αγορά σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε συμβαλλομένου μέρους και εφόσον οι εταιρείες αυτές υπάρχουν στην αντίστοιχη αγορά.

β) Για τις ακόλουθες κατηγορίες υπηρεσιών εδάφους, ήτοι τη διακίνηση αποσκευών, τις υπηρεσίες στο διάδρομο, τον εφοδιασμό σε καύσιμα και λάδια, τη διακίνηση φορτίου και ταχυδρομείου, όσον αφορά την υλική διακίνηση φορτίου και ταχυδρομείου μεταξύ αεροσταθμού και αεροσκάφους, τα δικαιώματα που αναφέρονται στα σημεία (i) και (ii) του στοιχείου (α) ανωτέρω υπόκεινται μόνο στους ειδικούς περιορισμούς των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που ισχύουν στην επικράτεια του άλλου συμβαλλομένου μέρους. Σε περίπτωση που με τους περιορισμούς αυτούς αποκλείεται η παροχή υπηρεσιών εδάφους και δεν υφίσταται πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ εταιρειών παροχής υπηρεσιών εδάφους, όλες οι υπηρεσίες αυτές διατίθενται σε ισότιμη και κατάλληλη βάση σε όλους τους αερομεταφορείς-οι τιμές των υπηρεσιών αυτών δεν πρέπει να υπερβαίνουν το πλήρες κόστος τους, συμπεριλαμβανομένου κάποιου εύλογου κέρδους, μετά την απόσβεση.

4. Κάθε αερομεταφορέας ενός συμβαλλομένου μέρους δύνανται να προβαίνει στην πώληση εισιτηρίων αερομεταφορών στο έδαφος του άλλου συμβαλλομένου μέρους απευθείας ή/και κατά την κρίση του, μέσω των πρακτόρων του ή άλλων μεσαζόντων που έχει ορίσει ο εν λόγω αερομεταφορέας. Κάθε αερομεταφορέας έχει το δικαίωμα να πωλεί παρόμοιες μεταφορές και οποιοδήποτε πρόσωπο είναι ελεύθερο να αγοράζει τις μεταφορές αυτές στο νόμισμα της εν λόγω επικράτειας ή σε ελευθέρως μετατρέψιμα νομίσματα.

5. Κάθε αερομεταφορέας έχει το δικαίωμα να μετατρέψει και να εμβάζει από την επικράτεια του άλλου συμβαλλομένου μέρους στη χώρα του και, με εξαίρεση την περίπτωση που μια τέτοια πράξη αντιβαίνει στην

εν γένει ισχύουσα νομοθεσία ή κανόνα, στη χώρα της επιλογής του, κατόπιν αιτήσεώς του, τα έσοδα τα οποία υπερβαίνουν τα ποσά που δημιουργήθηκαν επί τόπου. Η μετατροπή και το έμβασμα εγκρίνονται κανονικά χωρίς περιορισμούς ή φορολόγηση, στην τιμή συναλλάγματος που εφαρμόζεται στις τρέχουσες συναλλαγές και εμβάσματα την ημέρα που ο αερομεταφορέας υποβάλλει την αρχική αίτηση εμβάσματος.

6. Οι αερομεταφορείς κάθε συμβαλλομένου μέρους δύνανται να καταβάλλουν τα τοπικά τους έξοδα, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς καυσίμων, στην επικράτεια του άλλου συμβαλλομένου μέρους στο τοπικό νόμισμα. Οι αερομεταφορείς κάθε συμβαλλομένου μέρους έχουν την ευχέρεια να καταβάλλουν τα εν λόγω έξοδα στην επικράτεια του άλλου συμβαλλομένου μέρους σε ελευθέρως μετατρέψιμα νομίσματα σύμφωνα με την τοπική νομισματική νομοθεσία.

7. Κάθε αερομεταφορέας ενός συμβαλλομένου μέρους, κατά τη λειτουργία του ή την παροχή υπηρεσιών με βάση την παρούσα συμφωνία, δύνανται να συνάπτει συμφωνίες εμπορικής συνεργασίας, όπως οι συμφωνίες για τη δέσμευση χώρου ή για την κοινή εκμετάλλευση πτήσεων, με:

α) οποιοδήποτε αερομεταφορέα των συμβαλλομένων μερών, και

β) οποιοδήποτε αερομεταφορέα τρίτης χώρας, και

γ) οποιοδήποτε αερομεταφορέα επίγειων, (χερσαίων ή θαλάσσιων) μεταφορών οποιασδήποτε χώρας, με την προϋπόθεση ότι (i) όλοι οι μετέχοντες σε τέτοιες συμφωνίες έχουν τις ανάλογες άδειες και ότι (ii) όλες οι συμφωνίες πληρούν τους όρους για την ασφάλεια και τον ανταγωνισμό που εφαρμόζονται κατά κανόνα σε τέτοιου είδους συμφωνίες. Σε ότι αφορά την πώληση επιβατικής αεροπορικής μεταφοράς στην οποία ενέχεται πτήση με κοινό κωδικό, ο αγοραστής του εισιτηρίου ενημερώνεται στο σημείο πώλησης, ή ούτως ή άλλως πριν την επιβίβαση του, ποιος είναι ο αερομεταφορέας που θα εκτελέσει κάθε τμήμα του δρομολογίου.

8. α) Όσον αφορά τη μεταφορά επιβατών, οι επιχειρήσεις επίγειας μεταφοράς δεν υπόκεινται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που διέπουν τις αεροπορικές μεταφορές μόνον επειδή η συγκεκριμένη επίγεια μεταφορά πραγματοποιείται από μια αεροπορική εταιρεία για ίδιο λογαριασμό. Οι επιχειρήσεις επίγειας μεταφοράς έχουν την ευχέρεια να αποφασίζουν εάν θα συνάψουν συμφωνίες συνεργασίας. Οι επιχειρήσεις επίγειας μεταφοράς, όταν λαμβάνουν απόφαση για μια τέτοια συμφωνία, δύνανται να εξετάζουν, μεταξύ άλλων, το συμφέρον των καταναλωτών και τους υπάρχοντες περιορισμούς τεχνικής, οικονομικής, χωρικής φύσεως όπως και τους περιορισμούς χωρητικότητας.

β) Επιπλέον και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης της παρούσας συμφωνίας, οι αερομεταφορείς και οι μεσάζουσες εταιρείες μεταφοράς φορτίου των συμβαλλομένων μερών δύνανται να χρησιμοποιούν, χωρίς περιορισμούς, σε σχέση με τη διεθνή αεροπορική μεταφορά οποιαδήποτε επίγεια μεταφορά φορτίου από ή προς οποιοδήποτε σημείο στις επικράτειες του Μαρόκου και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ή σε τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς από και προς όλους τους αερολιμένες που διαθέτουν τελωνεία, και συμπεριλαμβανομένου, αναλόγως, των δικαιωμάτων μεταφοράς αποθηκευμένου στα τελωνεία φορτίου με βάση τις εφαρμοστέες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις. Το φορτίο αυτό, είτε μεταφέρεται με μέσα

επίγειας μεταφοράς είτε αεροπορικώς, εισάγεται στις τελωνειακές εγκαταστάσεις του αερολιμένα και περνά από τις τελωνειακές διατυπώσεις. Οι αερομεταφορείς δύνανται να επιλέξουν να πραγματοποιήσουν οι ίδιοι τη χερσαία μεταφορά ή να συμφωνήσουν την εν λόγω μεταφορά με άλλες εταιρείες επίγειας μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένης της επίγειας μεταφοράς που χρησιμοποιούν άλλοι αερομεταφορείς και οι μεσάζοντες αεροπορικής μεταφοράς φορτίου. Η συγκεκριμένη διατροφική μεταφορά φορτίου μπορεί να προσφέρεται με ενιαίο κόμιστρο που καλύπτει το συνδυασμό αεροπορικής και επίγειας μεταφοράς, με την προϋπόθεση ότι δεν παραπλανώνται οι αποστολείς σε ότι αφορά τα δεδομένα της εν λόγω μεταφοράς.

ΑΡΘΡΟ 10

Δασμοί και τελωνειακές επιβαρύνσεις

1. Κατά την άφιξη του στο έδαφος ενός συμβαλλομένου μέρους, το αεροσκάφος που χρησιμοποιείται στις διεθνείς αερομεταφορές από τους αερομεταφορείς του άλλου συμβαλλομένου μέρους, ο συνήθης εξοπλισμός του, ο εξοπλισμός εδάφους, τα καύσιμα, τα λιπαντικά, τα αναλώσιμα τεχνικά εφόδια, τα ανταλλακτικά (συμπεριλαμβανομένων των κινητήρων), τα εφόδια του αεροσκάφους (στα οποία περιλαμβάνονται, χωρίς να περιορίζονται σε αυτά, τα τρόφιμα, τα αφεψήματα και τα οιοπονευματώδη ποτά, ο καπνός και άλλα προϊόντα προς πώληση στους επιβάτες ή προς χρήση από αυτούς σε περιορισμένες ποσότητες κατά τη διάρκεια της πτήσης), και άλλα είδη, τα οποία διατίθενται ή χρησιμοποιούνται μόνον κατά τη λειτουργία ή την εξυπηρέτηση αεροσκάφους διεθνών αεροπορικών μεταφορών, απαλλάσσονται, σε βάση αμοιβαιότητας, όλων των περιορισμών εισαγωγής, των φόρων περιουσίας και των έκτακτων φόρων κεφαλαίου, των δασμών, των ειδικών φόρων κατανάλωσης και παρεμφερών τελών και επιβαρύνσεων που (α) επιβάλλονται από τις εθνικές ή τοπικές αρχές ή την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, και (β) δεν βασίζονται στο κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, με την προϋπόθεση ότι ο εν λόγω εξοπλισμός και τα εφόδια αυτά παραμένουν εντός του αεροσκάφους.

2. Απαλλάσσονται επίσης, σε βάση αμοιβαιότητας, των φόρων, εισφορών, δασμών, τελών και επιβαρύνσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, εξαιρουμένων των επιβαρύνσεων που συνδέονται με το κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας:

α) τα εφόδια αεροσκάφους που εισάγονται ή παρέχονται στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους και τοποθετούνται εντός του αεροσκάφους, σε λογικές ποσότητες, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν μετά την αναχώρηση αεροσκάφους αεροπορικής εταιρείας του άλλου συμβαλλομένου μέρους, το οποίο χρησιμοποιείται σε διεθνείς αερομεταφορές, ακόμη και όταν τα εν λόγω εφόδια πρόκειται να χρησιμοποιηθούν σε τμήμα της πτήσης άνω της επικράτειας του συμβαλλομένου μέρους στο οποίο τοποθετήθηκαν εντός του αεροσκάφους·

β) ο εξοπλισμός εδάφους και τα ανταλλακτικά (συμπεριλαμβανομένων των κινητήρων) που εισάγονται στην επικράτεια συμβαλλόμενου μέρους για την εξυπηρέτηση, τη συντήρηση ή την επισκευή αεροσκάφους αεροπορικής εταιρείας του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο χρησιμοποιείται σε διεθνείς αερομεταφορές·

γ) τα λιπαντικά, τα αναλώσιμα τεχνικά εφόδια που εισάγονται ή παρέχονται στην επικράτεια ενός συμβαλλόμενου μέρους με σκοπό να χρησιμοποιηθούν σε

αεροσκάφος αεροπορικής εταιρείας του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο χρησιμοποιείται σε διεθνείς αερομεταφορές, ακόμη και όταν τα εν λόγω εφόδια πρόκειται να χρησιμοποιηθούν σε τμήμα της πτήσης άνω του εδάφους του συμβαλλόμενου μέρους όπου τοποθετήθηκαν εντός του αεροσκάφους·

δ) το έντυπο υλικό που προβλέπεται από την τελωνειακή νομοθεσία κάθε συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο εισάγεται ή παρέχεται στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους και φορτώνεται στο αεροσκάφος προκειμένου να χρησιμοποιηθεί μετά την αναχώρηση αεροσκάφους αεροπορικής εταιρείας του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο χρησιμοποιείται σε διεθνείς αερομεταφορές, ακόμη και όταν τα εν λόγω εφόδια πρόκειται να χρησιμοποιηθούν σε τμήμα της πτήσης άνω του εδάφους του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο τοποθετήθηκαν εντός του αεροσκάφους και

ε) ο εξοπλισμός ασφάλειας πτήσης και αεροπορικής ασφάλειας που χρησιμοποιείται σε αεροδρόμια και τερματικούς σταθμούς φορτίου.

3. Η παρούσα συμφωνία δεν απαλλάσσει των φόρων, εισφορών, δασμών, τελών και επιβαρύνσεων παρεμφερών με εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τα καύσιμα με τα οποία τροφοδοτεί τις αεροπορικές εταιρείες στην επικράτεια του ένα συμβαλλόμενου μέρους. Οι αεροπορικές εταιρείες ενός συμβαλλόμενου μέρους, κατά την είσοδο, την παραμονή και την αναχώρησή τους από την επικράτεια του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, συμμορφώνονται προς τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που αφορούν την πώληση, την τροφοδοσία και τη χρήση αεροπορικών καυσίμων.

4. Ενδεχομένως, απαιτείται ο εξοπλισμός και τα εφόδια που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου να τελούν υπό την επίβλεψη ή τον έλεγχο των αρμοδίων αρχών.

5. Οι απαλλαγές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ισχύουν επίσης σε περίπτωση που οι αεροπορικές εταιρείες του ενός συμβαλλόμενου μέρους έχουν συμβληθεί με άλλη αεροπορική εταιρεία, η οποία χάρει των απαλλαγών αυτών από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, για το δανεισμό ή τη μεταφορά στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους των ειδών τα οποία προσδιορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

6. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει το ένα ή το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να επιβάλλει φόρους, εισφορές, δασμούς, τέλη ή επιβαρύνσεις για τα είδη που πωλούνται στους επιβάτες όχι όμως για την κατανάλωση τους εντός του αεροσκάφους, σε τμήμα του αεροπορικού δρομολογίου μεταξύ δύο σημείων εντός της επικράτειας του, όπου επιτρέπεται η επιβίβαση και η αποβίβαση.

ΑΡΘΡΟ 11

Τέλη χρήστη

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν επιβάλλει ούτε επιτρέπει την επιβολή στις αεροπορικές εταιρείες του άλλου συμβαλλόμενου μέρους τελών χρήστη υψηλότερων από εκείνα που επιβάλλονται στις δικές του αεροπορικές εταιρείες οι οποίες εκτελούν παρόμοιες διεθνείς αεροπορικές μεταφορές.

2. Η αύξηση ή η επιβολή νέων τελών επιτρέπεται μόνον μετά από σχετικές διαβουλεύσεις μεταξύ των αρμοδίων αρχών και των αεροπορικών εταιρειών κάθε συμβαλλόμενου μέρους. Οι χρήστες προειδοποιούνται

σε εύλογο χρόνο για τις τυχόν προτάσεις αλλαγής των τελών χρήστη, έτσι ώστε να μπορούν να διατυπώσουν τις απόψεις τους πριν επέλθει η αλλαγή των τελών χρήστη. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν επίσης την ανταλλαγή τέτοιων πληροφοριών εφόσον είναι αναγκαία για να εκτιμηθεί με ακρίβεια εάν είναι λογικά, εάν δικαιολογούνται και εάν κατανέμονται ορθά τα τέλη αυτά σύμφωνα με τις αρχές του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 12 Τιμολόγηση

Οι ναύλοι των αεροπορικών μεταφορών που εκτελούνται σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία καθορίζονται ελεύθερα και δεν υπόκεινται σε έγκριση, απαιτείται όμως η κοινοποίηση τους για λόγους ενημέρωσης και μόνον. Οι τιμές που εφαρμόζονται για την αερομεταφορά που πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας υπόκεινται στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

ΑΡΘΡΟ 13 Στατιστικές

Οι αρμόδιες αρχές κάθε συμβαλλόμενου μέρους παρέχουν στις αρμόδιες αρχές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, εφόσον τους ζητηθεί, τις πληροφορίες και τις στατιστικές που σχετίζονται με την αεροπορική κίνηση των αεροπορικών εταιρειών που έχει αδειοδοτήσει ένα συμβαλλόμενο μέρος για τα συμφωνημένα δρομολόγια από ή προς την επικράτεια του άλλου συμβαλλόμενου μέρους υπό την ίδια μορφή με την οποία εκπονήθηκαν και υποβλήθηκαν από τον αδειοδοτημένο αερομεταφορέα στις αρμόδιες αρχές της επικράτειας στην οποία ανήκει. Τυχόν πρόσθετα στατιστικά δεδομένα σχετικά με την κίνηση, τα οποία δύνανται να ζητήσουν οι αρμόδιες αρχές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, υπόκεινται σε συζήτηση στην Κοινή Επιτροπή, κατόπιν αίτησης του ενός ή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

ΤΙΤΛΟΣ II ΠΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 14 Ασφάλεια πτήσεων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας περί ασφάλειας των αερομεταφορών που προσδιορίζονται στο Παράρτημα VI.A, υπό τους όρους που καθορίζονται κατωτέρω.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη εξασφαλίζουν ότι τα αεροσκάφη που είναι νηολογημένα σε ένα συμβαλλόμενο μέρος, για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι δεν συμμορφώνονται προς τα διεθνή πρότυπα ασφάλειας της διεθνούς αεροπορίας που έχουν θεσπισθεί σύμφωνα με τη Σύμβαση, και τα οποία προσγειώνονται σε αερολιμένες ανοικτούς στη διεθνή αεροπορική κίνηση και ευρισκόμενους στην επικράτεια του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, υπόκεινται σε επιθεωρήσεις διαδρόμου από τις αρμόδιες αρχές αυτού του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, όπως επίσης και σε επιθεωρήσεις μέσα και γύρω από το αεροσκάφος προκειμένου να ελεγχθεί η εγκυρότητα των αεροναυτιλιακών εγγράφων και των εγγράφων που αφορούν το πλήρωμα του, καθώς και η εμφανής κατάσταση του αεροσκάφους και του εξοπλισμού του.

3. Οποιοδήποτε συμβαλλόμενο μέρος δύναται να ζητήσει διαβουλεύσεις ανά πάσα στιγμή σχετικά με τα πρότυπα ασφαλείας που τηρεί το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

4. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εκλαμβάνεται ως περιοριστική της εξουσίας των αρμοδίων αρχών συμβαλλόμενου μέρους να λάβουν όλα τα κατάλληλα και άμεσα μέτρα, όταν διαπιστώνουν ότι ένα αεροσκάφος, ένα προϊόν ή μια υπηρεσία μπορεί:

α) να μην πληροί τα ελάχιστα πρότυπα που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τη Σύμβαση ή με τη νομοθεσία που προσδιορίζεται στο παράρτημα VI.A, όποιο από τα δύο ισχύει, ή

β) να δώσει λαβή σε σοβαρές ανησυχίες - οι οποίες διαπιστώθηκαν μετά από την επιθεώρηση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 - ότι δεν πληρούνται τα ελάχιστα πρότυπα που έχουν καθορισθεί σύμφωνα κατά περίπτωση με τη σύμβαση ή με τη νομοθεσία που προσδιορίζεται στο παράρτημα VI.A, ή

γ) να δώσει λαβή σε σοβαρές ανησυχίες ότι δεν υπάρχει αποτελεσματική τήρηση και διαχείριση των ελάχιστων προτύπων που έχουν καθορισθεί σύμφωνα κατά περίπτωση με τη σύμβαση ή με τη νομοθεσία που προσδιορίζεται στο παράρτημα VI.A.

5. Όταν οι αρμόδιες αρχές ενός συμβαλλόμενου μέρους λαμβάνουν μέτρα με βάση την παράγραφο 4, ενημερώνουν εγκαίρως τις αρμόδιες αρχές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους αιτιολογώντας την απόφασή τους.

6. Εφόσον τα μέτρα που ελήφθησαν κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 4 δεν τερματιστούν ακόμη και εάν έχει παύσει να υφίσταται ο λόγος για τον οποίο ελήφθησαν, οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να θέσει το θέμα στην Κοινή Επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 15 Αεροπορική ασφάλεια (επίγεια)

1. Δεδομένου ότι η ασφάλεια των αεροσκαφών πολιτικής αεροπορίας, των επιβατών και των πληρωμάτων τους αποτελεί βασική προϋπόθεση για την εκτέλεση διεθνών αεροπορικών μεταφορών, τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τις αμοιβαίες υποχρεώσεις τους να προστατεύουν την ασφάλεια της πολιτικής αεροπορίας από έκνομες πράξεις (και ιδίως τις υποχρεώσεις τους με βάση τη Σύμβαση του Σικάγου, τη Σύμβαση περί Παραβάσεων και Ορισμένων Άλλων Πράξεων που διαπραττονται επί Αεροσκαφών, η οποία υπεγράφη στο Τόκιο στις 14 Σεπτεμβρίου 1963, τη Σύμβαση για την Καταστολή της Παράνομης Υφαρπαγής Αεροσκαφών, η οποία υπεγράφη στη Χάγη στις 16 Δεκεμβρίου 1970, τη Σύμβαση για την Καταστολή Παράνομων Πράξεων εναντίον της Ασφάλειας της Πολιτικής Αεροπορίας, η οποία υπεγράφη στο Μόντρεαλ στις 23 Σεπτεμβρίου 1971 και το Πρωτόκολλο για την καταστολή παράνομων πράξεων βίας σε αερολιμένες που εξυπηρετούν τη διεθνή πολιτική αεροπορία, το οποίο υπεγράφη στο Μόντρεαλ στις 24 Φεβρουαρίου 1988 και τη Σύμβαση για τη σήμανση πλαστικών εκρηκτικών με σκοπό τον εντοπισμό τους, η οποία υπεγράφη στο Μόντρεαλ την 1η Μαρτίου 1991, εφόσον αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν προσχωρήσει στις συμβάσεις αυτές, όπως και σε άλλες συμβάσεις και πρωτόκολλα που σχετίζονται με την πολιτική αεροπορία στις οποίες έχουν προσχωρήσει αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη).

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχουν, κατόπιν αιτήσεως, κάθε αναγκαία αμοιβαία συνδρομή για την αποτροπή ενεργειών παράνομης υφαρπαγής αεροσκαφών (αεροπειρατείας) της πολιτικής αεροπορίας και άλλων παράνομων ενεργειών κατά της ασφάλειας των εν λόγω αεροσκαφών, των επιβατών και του πληρώματος του και των αερολιμένων και των αεροναυτιλιακών εγκαταστάσεων.

3. Στις αμοιβαίες σχέσεις τους, τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν σύμφωνα με τα πρότυπα αεροπορικής ασφάλειας και εφόσον τις εφαρμόζουν, σύμφωνα με τις συνιστώμενες πρακτικές που έχουν καθιερωθεί από τη Διεθνή Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας και έχουν ενσωματωθεί ως Παραρτήματα της Σύμβασης του Σικάγου, στο βαθμό που οι εν λόγω διατάξεις ασφαλείας εφαρμόζονται για τα συμβαλλόμενα μέρη. Απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης των αεροσκαφών που είναι νηολογημένα στα μητρώα τους, από τους φορείς εκμετάλλευσης αεροσκαφών που έχουν τον κύριο τόπο των δραστηριοτήτων τους ή τη μόνιμη έδρα τους στην επικράτεια τους, καθώς και από τους φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων που ευρίσκονται στην επικράτεια τους, να ενεργούν σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις αεροπορικής ασφαλείας.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων εντός της επικρατείας του για την προστασία των αεροσκαφών και για τον έλεγχο των επιβατών και των μελών των πληρωμάτων και των αποσκευών και των χειραποσκευών τους, καθώς και του φορτίου (συμπεριλαμβανομένων των χειραποσκευών) και των αποθηκών των αεροσκαφών, πριν και κατά τη διάρκεια της επιβίβασης ή της φόρτωσης· διασφαλίζει επίσης ότι τα εν λόγω μέτρα προσαρμόζονται κατάλληλα στην αντιμετώπιση μεγαλύτερων απειλών. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος συμφωνεί ότι οι αερομεταφορείς ενδέχεται να πρέπει να τηρήσουν τα μέτρα αεροπορικής ασφαλείας που αναφέρονται στην παράγραφο 3, τα οποία απαιτούνται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, για την είσοδο, την έξοδο και την παραμονή στην επικράτεια του άλλου συμβαλλόμενου μέρους. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ανταποκρίνεται, επίσης, θετικά σε κάθε αίτημα του άλλου μέρους για τη λήψη ειδικών μέτρων αεροπορικής ασφαλείας προς αντιμετώπιση συγκεκριμένης απειλής.

5. Σε περίπτωση συμβάντος ή απειλής συμβάντος παράνομης υπαρπαγής αεροσκαφών της πολιτικής αεροπορίας ή άλλων παράνομων πράξεων κατά της ασφαλείας των επιβατών, του πληρώματος, των αερολιμένων ή των αεροναυτιλιακών εγκαταστάσεων, τα συμβαλλόμενα μέρη αλληλοβοηθούνται διευκολύνοντας τις συνεννοήσεις και άλλα κατάλληλα μέτρα με σκοπό να τερματισθεί γρήγορα και με ασφάλεια το συμβάν ή η απειλή τέτοιου συμβάντος.

6. Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι το άλλο συμβαλλόμενο μέρος δεν τηρεί τις διατάξεις του παρόντος άρθρου για την αεροπορική ασφάλεια, δύναται να ζητήσει άμεσες διαβουλεύσεις με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

7. Με την επιφύλαξη του άρθρου 4 (Ανάκληση των εγκρίσεων) της παρούσας συμφωνίας, η αποτυχία επίτευξης ικανοποιητικής συμφωνίας μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος για διαβουλεύσεις, αποτελεί βάση λήψης αποφάσεων για αναστολή ισχύος, ανάκληση, περιορισμό ή επιβολή όρων στην έγκριση εκμετάλλευσης ή την άδεια τεχνικής εκμετάλλευσης των αεροπορικών εταιρειών αμφοτέρων των συμβαλλομένων μερών.

8. Σε περιπτώσεις άμεσης και έκτακτης απειλής, το ένα συμβαλλόμενο μέρος δύναται να λάβει τα κατάλληλα προσωρινά μέτρα πριν τη λήξη της προθεσμίας των δέκα πέντε (15) ημερών.

9. Τυχόν μέτρα, τα οποία έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 7 ανωτέρω, διακόπτονται μόλις το άλλο συμβαλλόμενο μέρος συμμορφωθεί προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 16

Διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που προσδιορίζεται στο παράρτημα VI.B, με τους όρους που τίθενται κατωτέρω.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να εξασφαλίζουν το υψηλότερο επίπεδο συνεργασίας στο πεδίο της διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας προκειμένου να επεκταθεί ο Ενιαίος Ευρωπαϊκός Ουρανός στο Μαρόκο, έτσι ώστε να βελτιωθούν τα ισχύοντα πρότυπα ασφαλείας και η εν γένει αποτελεσματικότητα των προτύπων διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στην Ευρώπη, με σκοπό τη βέλτιστη χρήση της χωρητικότητας και την ελαχιστοποίηση των καθυστερήσεων.

3. Για να διευκολυνθεί η εφαρμογή της νομοθεσίας για τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό στις επικράτειες τους:

α) Το Μαρόκο λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να προσαρμόσει τις θεσμικές του δομές διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό, ιδίως με τη σύσταση αρμόδιων εθνικών εποπτικών φορέων ανεξάρτητων, τουλάχιστον από άποψη λειτουργίας, από τους φορείς παροχής υπηρεσιών εναέριας πλοήγησης· και

β) Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα παρέχει στο Μαρόκο τη δυνατότητα συμμετοχής σε κάθε επιχειρησιακή πρωτοβουλία στο πεδίο των αεροναυτιλιακών υπηρεσιών, του εναερίου χώρου και της διαλειτουργικότητας, η οποία πηγάζει από τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό, ιδίως μέσω της έγκαιρης συμμετοχής του Μαρόκου στις προσπάθειες για τη δημιουργία λειτουργικών τμημάτων εναερίου χώρου ή μέσω κατάλληλου συντονισμού με το σύστημα SESAR.

ΑΡΘΡΟ 17

Περιβάλλον

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας που προσδιορίζεται στο παράρτημα VI.G.

2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιορίζει τη δυνατότητα των αρμοδίων αρχών ενός συμβαλλόμενου μέρους να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέψουν ή να αντιμετωπίσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των διεθνών αεροπορικών μεταφορών που εκτελούνται με βάση την παρούσα συμφωνία, υπό τον όρο ότι τα εν λόγω μέτρα εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις ως προς την εθνικότητα.

ΑΡΘΡΟ 18

Προστασία των καταναλωτών

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία περί αεροπορικών μεταφορών που προσδιορίζεται στο παράρτημα VI.D.

ΑΡΘΡΟ 19

Ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία περί αεροπορικών μεταφορών που προσδιορίζεται στο παράρτημα VI.E.

ΑΡΘΡΟ 20

Θέματα κοινωνικού χαρακτήρα

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία περί αεροπορικών μεταφορών που προσδιορίζεται στο παράρτημα VI.ΣΤ.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 21

Ερμηνεία και εφαρμογή

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, γενικής ή ειδικής φύσεως, με σκοπό να εξασφαλίσουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία και απέχουν από τη λήψη κάθε μέτρου, ικανού να διακυβεύσει την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος είναι υπεύθυνο στην επικράτεια του για την ορθή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και, ιδίως, των κανονισμών και των οδηγιών περί αεροπορικών μεταφορών που αναφέρονται στο παράρτημα VI.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος όλες τις πληροφορίες και τη συνδρομή που χρειάζεται σε περίπτωση διερεύνησης πιθανών παραβάσεων από το εν λόγω άλλο συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με τη συναφή δικαιοδοσία του, όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία.

4. Όποτε τα συμβαλλόμενα μέρη ενεργούν με βάση τις εξουσίες που τους παρέχει η παρούσα συμφωνία σε θέματα που ενδιαφέρουν το άλλο συμβαλλόμενο μέρος και αφορούν τις αρχές ή τις επιχειρήσεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, οι αρμόδιες αρχές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ενημερώνονται πλήρως και τους παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους προτού ληφθεί τελική απόφαση.

ΑΡΘΡΟ 22

Κοινή Επιτροπή

1. Συστήνεται επιτροπή απαρτιζόμενη από αντιπροσώπους των συμβαλλομένων μερών (στο εξής αναφερόμενη ως Κοινή Επιτροπή), η οποία είναι αρμόδια για τη διαχείριση της παρούσας συμφωνίας και εξασφαλίζει την ορθή εφαρμογή της. Προς το σκοπό αυτό, προβαίνει σε συστάσεις και λαμβάνει αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπει η παρούσα συμφωνία.

2. Οι αποφάσεις της Κοινής Επιτροπής λαμβάνονται από κοινού και είναι δεσμευτικές για τα συμβαλλόμενα μέρη. Οι αποφάσεις της Κοινής Επιτροπής τίθενται σε ισχύ από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν σε αυτά.

3. Η Κοινή Επιτροπή συνεδριάζει όποτε είναι αναγκαίο και τουλάχιστον μια φορά ετησίως. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει τη σύγκληση συνεδρίασης.

4. Ένα συμβαλλόμενο μέρος δύναται επίσης να ζητήσει σύγκληση της Κοινής Επιτροπής προκειμένου να επιδιώξει την επίλυση θεμάτων σχετικών με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας. Στην περίπτωση αυτή, η Κοινή Επιτροπή συγκαλείται το συντομότερο δυνατόν, όχι όμως αργότερα των δύο μηνών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά.

5. Για την ορθή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες και, κατόπιν αιτήσεως ενός των συμβαλλομένων μερών, πραγματοποιούν διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της Κοινής Επιτροπής.

6. Η Κοινή Επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

7. Εάν, κατά την άποψη ενός συμβαλλομένου μέρους, δεν εφαρμόζεται ορθά κάποια απόφαση της Κοινής Επι-

τροπής από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, το πρώτο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει να συζητηθεί το θέμα στην Κοινή Επιτροπή. Εάν η Κοινή Επιτροπή δεν μπορέσει να επιλύσει το θέμα εντός δύο μηνών από την παραπομπή του σε αυτήν, το συμβαλλόμενο μέρος που υπέβαλε το θέμα στην Κοινή Επιτροπή μπορεί να λάβει κατάλληλα μέτρα διασφάλισης προσωρινού χαρακτήρα βάσει του άρθρου 24 της παρούσας συμφωνίας.

8. Οι αποφάσεις της Κοινής Επιτροπής περιέχουν την ημερομηνία εφαρμογής τους στα συμβαλλόμενα μέρη, όπως και κάθε άλλη πληροφορία που ενδέχεται να ενδιαφέρει οικονομικούς παράγοντες.

9. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, εάν η Κοινή Επιτροπή δεν λάβει απόφαση εντός έξι μηνών από την ημερομηνία υποβολής ενός θέματος, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να λάβουν κατάλληλα μέτρα διασφάλισης προσωρινού χαρακτήρα βάσει του άρθρου 24 της παρούσας συμφωνίας.

10. Η Κοινή Επιτροπή εξετάζει θέματα διμερών επενδύσεων πλειοψηφικής συμμετοχής, ή αλλαγής στον πραγματικό έλεγχο αεροπορικών εταιρειών των συμβαλλομένων μερών.

11. Η Κοινή Επιτροπή αναπτύσσει επίσης τη συνεργασία:

α) προωθώντας την ανταλλαγή απόψεων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων σε θέματα νέων νομοθετικών και κανονιστικών πρωτοβουλιών και εξελίξεων, καθώς και σε θέματα ασφάλειας πτήσεων και αεροπορικής ασφάλειας, περιβάλλοντος, αεροπορικών υποδομών (συμπεριλαμβανομένων των χρονοθυρίδων) και προστασίας των καταναλωτών·

β) εξετάζοντας τακτικά τις κοινωνικές επιπτώσεις που επιφέρει η εφαρμογή της συμφωνίας, ιδίως στον τομέα της απασχόλησης, και δίνοντας κατάλληλες απαντήσεις στις ανησυχίες που αποδεικνύονται θεμιτές·

γ) διερευνώντας τα πιθανά πεδία περαιτέρω ανάπτυξης της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διατύπωσης συστάσεων για την τροποποίηση της συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 23

Επίλυση διαφορών και διαιτησία

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δύναται να παραπέμψει στην Κοινή Επιτροπή οποιαδήποτε διαφορά σχετική με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, η οποία δεν επιλύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 22. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο Σύνδεσης που έχει θεσπισθεί με βάση τη Συμφωνία Σύνδεσης ενεργεί ως Κοινή Επιτροπή.

2. Η Κοινή Επιτροπή επιλύει τη διαφορά με απόφασή της.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

4. Εάν δεν είναι δυνατόν να επιλυθεί η διαφορά σύμφωνα με την παράγραφο 2, η διαφορά υποβάλλεται, κατόπιν αιτήσεως ενός των συμβαλλομένων μερών, σε ειδική επιτροπή διαιτησίας απαρτιζόμενη από τρεις διαιτητές σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται κατωτέρω:

α) κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα διαιτητή εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής κοινοποίησης της αίτησης διαιτησίας από το διαιτητικό δικαστήριο που έχει απευθύνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μέσω της διπλωματικής οδού ο τρίτος διαιτητής ορίζεται από τους άλλους δύο διαιτητές εντός περαιτέρω εξήντα (60) ημερών. Εάν ένα από τα συμβαλλόμενα

μέρη δεν ορίσει διαιτητή εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, ή εάν ο τρίτος διαιτητής δεν έχει ορισθεί εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Διεθνούς Οργάνωσης Πολιτικής Αεροπορίας να ορίσει διαιτητή ή διαιτητές, αναλόγως.

β) ο τρίτος διαιτητής που ορίζεται υπό τους όρους του στοιχείου α) ανωτέρω πρέπει να είναι υπήκοος τρίτης χώρας και ενεργεί ως Πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου.

γ) το διαιτητικό δικαστήριο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό και

δ) με την επιφύλαξη της οριστικής απόφασης του διαιτητικού δικαστηρίου, οι αρχικές δαπάνες της διαιτησίας κατανέμονται ισομερώς στα συμβαλλόμενα μέρη.

5. Κάθε προσωρινή ή τελική απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου είναι δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη.

6. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν συμμορφωθεί προς μια απόφαση, την οποία το διαιτητικό δικαστήριο έλαβε με βάση τους όρους του παρόντος άρθρου εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της εν λόγω απόφασης, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος δύναται, επί όσο χρόνο διαρκέσει η μη συμμόρφωση, να περιορίσει, να αναστείλει ή να ανακαλέσει από το συμβαλλόμενο μέρος που παρέβη την υποχρέωση του τα δικαιώματα ή τα προνόμια που του έχει χορηγήσει με βάση τους όρους της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 24

Μέτρα διασφάλισης

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο που απαιτείται για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που έχουν βάσει της παρούσας συμφωνίας. Μεριμνούν για την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην παρούσα συμφωνία.

2. Εάν ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη κρίνει ότι το άλλο συμβαλλόμενο μέρος παρέλειψε να εκπληρώσει κάποια υποχρέωση που έχει με βάση την παρούσα συμφωνία, μπορεί να λάβει κατάλληλα μέτρα. Τα μέτρα διασφάλισης περιορίζονται ως προς την έκταση και τη διάρκεια τους στα απολύτως αναγκαία, έτσι ώστε να επανορθωθεί η κατάσταση ή να διατηρηθεί η ισορροπία της παρούσας συμφωνίας. Κατά τη λήψη τέτοιων μέτρων λαμβάνεται μέριμνα ώστε να διαταραχθεί στο ελάχιστο η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

3. Το συμβαλλόμενο μέρος που σκοπεύει να λάβει μέτρα διασφάλισης κοινοποιεί την πρόθεσή του στα άλλα συμβαλλόμενα μέρη μέσω της Κοινής Επιτροπής και παρέχει τις σχετικές πληροφορίες.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη αρχίζουν αμέσως διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της Κοινής Επιτροπής προκειμένου να ανευρεθεί κοινώς αποδεκτή λύση.

5. Με την επιφύλαξη του άρθρου 3 στοιχείο (δ), του άρθρου 4 στοιχείο (δ) και των άρθρων 14 και 15, το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος δεν δύναται να λάβει μέτρα διασφάλισης πριν την παρέλευση ενός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης με βάση την παράγραφο 3, εκτός εάν η διαδικασία διαβούλευσης της παραγράφου 4 ολοκληρωθεί πριν από τη λήξη της προαναφερόμενης προθεσμίας.

6. Το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στην Κοινή Επιτροπή, χωρίς καθυστέρηση, τα μέτρα που έλαβε και παρέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες.

7. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται με βάση τους όρους του παρόντος άρθρου αναστέλλεται μόλις το συμβαλ-

λόμενο μέρος που παρέβη την υποχρέωση του ικανοποιήσει τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 25

Γεωγραφική επέκταση της συμφωνίας

Τα συμβαλλόμενα μέρη, μολονότι αναγνωρίζουν ότι η παρούσα συμφωνία είναι διμερής, επισημαίνουν ότι εντάσσεται στο πλαίσιο της ευρωμεσογειακής εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στη Διακήρυξη της Βαρκελώνης στις 28 Νοεμβρίου 1995. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να διεξάγουν συνεχή διάλογο για να εξασφαλίσουν τη συνοχή της παρούσας συμφωνίας με τη διαδικασία της Βαρκελώνης, και ιδίως όσον αφορά τη δυνατότητα να συμφωνούνται από κοινού τροποποιήσεις ώστε να λαμβάνονται υπόψη παρεμφερείς συμφωνίες αεροπορικών μεταφορών.

ΑΡΘΡΟ 26

Σχέση με άλλες συμφωνίες

1. Οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας υπερέχουν των σχετικών διατάξεων διμερών συμφωνιών που υπάρχουν μεταξύ του Μαρόκου και των κρατών μελών. Ωστόσο, τα υπάρχοντα δικαιώματα κυκλοφορίας, τα οποία απορρέουν από τις εν λόγω διμερείς συμφωνίες και δεν καλύπτονται με βάση την παρούσα συμφωνία, είναι δυνατόν να εξακολουθήσουν να ασκούνται, με την προϋπόθεση ότι δεν υφίσταται διάκριση μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή των υπηκόων τους.

2. Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη προσχωρήσουν σε μια πολυμερή συμφωνία, ή εάν εγκρίνουν μια απόφαση που έλαβε η Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας ή άλλος διεθνής οργανισμός, η οποία έχει ως αντικείμενο θέματα που καλύπτει η παρούσα συμφωνία, διαβουλεύονται στο πλαίσιο της Κοινής Επιτροπής με σκοπό να εκτιμήσουν κατά πόσον πρέπει να αναθεωρηθεί η παρούσα συμφωνία ούτως ώστε να ληφθεί υπόψη η κατάσταση αυτή.

3. Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη τυχόν απόφασης των δύο συμβαλλομένων μερών να εφαρμόσουν μελλοντικές συστάσεις στις οποίες ενδέχεται να προβεί η Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν επικαλούνται την παρούσα συμφωνία, ή μέρος αυτής, ως βάση διαφωνίας τους να εξετασθούν στη Διεθνή Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας εναλλακτικές πολιτικές σε κάποιο θέμα που καλύπτει η παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 27

Τροποποιήσεις

1. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος επιθυμεί την αναθεώρηση διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, ειδοποιεί σχετικά την Κοινή Επιτροπή. Η εγκριθείσα τροποποίηση της παρούσας συμφωνίας τίθεται σε ισχύ μετά την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών.

2. Η Κοινή Επιτροπή δύναται, κατόπιν πρότασης ενός συμβαλλομένου μέρους και σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να αποφασίσει την τροποποίηση των παραρτημάτων της παρούσας συμφωνίας.

3. Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του δικαιώματος κάθε συμβαλλομένου μέρους, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με την αρχή της μη εισαγωγής διακρίσεων και με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, να θεσπίζει μονομερώς νέα νομοθεσία ή να τροποποιεί την υπάρχουσα νομοθεσία στο πεδίο των αεροπορικών μεταφορών ή σε συνδεδεμένο με αυτές πεδίο που αναφέρεται στο παράρτημα VI.

4. Ένα συμβαλλόμενο μέρος, μόλις εκπονήσει νέα νομοθεσία, ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος και διαβουλεύεται με αυτό όσο το δυνατόν στενότερα. Εάν ζητηθεί από ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη, μπορεί να πραγματοποιηθεί προκαταρκτική ανταλλαγή απόψεων στην Κοινή Επιτροπή.

5. Ένα συμβαλλόμενο μέρος, μόλις εκδώσει νέα νομοθεσία ή τροποποίηση της νομοθεσίας του στο πεδίο των αεροπορικών μεταφορών ή σε συνδεόμενο με αυτές πεδίο που αναφέρεται στο παράρτημα VI, ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος το αργότερο εντός τριάντα ημερών από την έκδοσή. Εάν ζητηθεί από ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη, η Κοινή Επιτροπή πραγματοποιεί εντός των επόμενων εξήντα ημερών ανταλλαγή απόψεων με αντικείμενο τις επιπτώσεις της εν λόγω νέας νομοθεσίας ή τροποποίησης στην ομαλή λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.

6. Η Κοινή Επιτροπή:

α) λαμβάνει απόφαση αναθεώρησης του παραρτήματος VI της παρούσας συμφωνίας, έτσι ώστε να ενσωματωθεί σε αυτό, εφόσον χρειάζεται στη βάση της αμοιβαιότητας, η εν λόγω νέα νομοθεσία ή τροποποίηση

β) λαμβάνει απόφαση, βάσει της οποίας η εν λόγω νέα νομοθεσία ή τροποποίηση θεωρείται συμβατή με την παρούσα συμφωνία ή

γ) αποφασίζει κάθε άλλο μέτρο που πρέπει να θεσπισθεί εντός εύλογης προθεσμίας για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 28

Λύση της συμφωνίας

1. Η παρούσα συμφωνία συνάπτεται για αόριστο χρονικό διάστημα.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δύναται, ανά πάσα στιγμή, να γνωστοποιήσει γραπτώς μέσω της διπλωματικής οδού στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος την απόφασή του να λύσει την παρούσα συμφωνία. Η εν λόγω γνωστοποίηση αποστέλλεται ταυτόχρονα στη Διεθνή Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας. Η παρούσα συμφωνία λύεται δώδεκα μήνες από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, εκτός εάν αποσυρθεί η γνωστοποίηση πριν τη λήξη της προθεσμίας αυτής.

3. Η παρούσα συμφωνία παύει να ισχύει ή αναστέλλεται εάν παύσει να ισχύει ή ανασταλεί η συμφωνία σύνδεσης, αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ 29

Καταχώρηση στη ΔΟΠΑ και στη Γραμματεία των Η.Ε.

Η παρούσα συμφωνία και όλες οι τροποποιήσεις της καταχωρούνται στη Διεθνή Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας και στη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών.

ΑΡΘΡΟ 30

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται προσωρινά, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο των συμβαλλομένων μερών, από την ημερομηνία υπογραφής.

2. Η παρούσα συμφωνία θα τεθεί σε ισχύ ένα μήνα μετά από την ημερομηνία της τελευταίας διακοίνωσης στα πλαίσια ανταλλαγής διπλωματικών διακοινώσεων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, με την οποία βεβαιώνεται η ολοκλήρωση όλων των διαδικασιών που είναι αναγκαίες για την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Για τους σκοπούς της εν λόγω ανταλλαγής, το Βασίλειο του Μαρόκου παραδίδει στη Γενική

Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη διπλωματική του διακοίνωση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, και η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραδίδει στο Βασίλειο του Μαρόκου τη διπλωματική διακοίνωση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της. Η διπλωματική διακοίνωση από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της περιέχει κοινοποιήσεις από κάθε κράτος μέλος με τις οποίες βεβαιώνεται η ολοκλήρωση όλων των διαδικασιών που είναι αναγκαίες για την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα συμφωνία.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δώδεκα Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες έξι, εις διπλούν, στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ιταλική, ισπανική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική, φινλανδική και αραβική γλώσσα, κάθε κείμενο είναι δε εξίσου αυθεντικό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΜΦΩΝΗΜΕΝΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

1. Το παρόν παράρτημα υπόκειται στις μεταβατικές διατάξεις του παραρτήματος IV της παρούσας συμφωνίας.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος χορηγεί στις αεροπορικές εταιρείες του άλλου συμβαλλομένου μέρους δικαιώματα εκμετάλλευσης για την εκτέλεση αεροπορικών μεταφορών στις κάτωθι διαδρομές:

α) για τις αεροπορικές εταιρείες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

σημεία εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας - ένα ή περισσότερα σημεία εντός του Μαρόκου - σημεία πέραν του Μαρόκου,

β) για τις αεροπορικές εταιρείες του Μαρόκου:

σημεία εντός του Μαρόκου - ένα ή περισσότερα σημεία εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

3. Οι αεροπορικές εταιρείες του Μαρόκου εξουσιοδοτούνται να ασκούν τα δικαιώματα κυκλοφορίας που αναφέρονται στο άρθρο 2 της παρούσας συμφωνίας μεταξύ περισσότερων του ενός σημείων ευρισκόμενων στην επικράτεια της Κοινότητας, με την προϋπόθεση ότι τα δρομολόγια αυτά έχουν τόπο αναχώρησης ή προορισμού στην επικράτεια του Μαρόκου.

Οι αεροπορικές εταιρείες της Κοινότητας επιτρέπεται να ασκούν τα δικαιώματα κυκλοφορίας που αναφέρονται στο άρθρο 2 της παρούσας συμφωνίας μεταξύ του Μαρόκου και σημείων πέραν του Μαρόκου, με την προϋπόθεση ότι τα δρομολόγια αυτά έχουν τόπο αναχώρησης ή τελικού προορισμού στην επικράτεια της Κοινότητας και ότι, όσον αφορά τα επιβατικά δρομολόγια, τα σημεία αυτά ευρίσκονται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας.

Οι αεροπορικές εταιρείες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας εξουσιοδοτούνται, για τα δρομολόγια προς και από το Μαρόκο, να εξυπηρετούν περισσότερα του ενός σημεία με το ίδιο δρομολόγιο (υποχρεωτική εξυπηρέτηση δύο τελικών σημείων προορισμού με επιβίβαση μόνον από το σημείο πριν την έξοδο από τη χώρα (co-terminalisation)) και να ασκούν το δικαίωμα στάσης μεταξύ των σημείων αυτών.

Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας είναι: η Αλγερία, η Αρμενία, η Παλαιστινιακή Αρχή, το Αζερ-

μπαϊτζάν, η Λευκορωσία, η Αίγυπτος, η Γεωργία, το Ισραήλ, η Ιορδανία, ο Λίβανος, η Λιβύη, η Μολδαβία, το Μαρόκο, η Συρία, η Τυνησία και η Ουκρανία. Τα σημεία που βρίσκονται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται ως ενδιάμεσα σημεία.

Οι καθορισμένες διαδρομές μπορούν να εκτελούνται και προς τις δύο κατευθύνσεις. Κάθε σημείο, ενδιάμεσο ή σημείο πέραν των καθορισμένων διαδρομών μπορεί, κατά την προαίρεση κάθε αεροπορικής εταιρείας, να παραλείπεται για ορισμένα ή για όλα τα δρομολόγια, με την προϋπόθεση ότι το δρομολόγιο έχει τόπο αναχώρησης ή τελικού προορισμού στην επικράτεια του Μαρόκου για τις αεροπορικές εταιρείες του Μαρόκου, ή στην επικράτεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για τις αεροπορικές εταιρείες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει σε κάθε αεροπορική εταιρεία να καθορίζει τη συχνότητα και τη χωρητικότητα της διεθνούς αερομεταφοράς που προσφέρει με βάση τις εμπορικές παραμέτρους στην αγορά. Σύμφωνα με το δικαίωμα αυτό, κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν περιορίζει μονομερώς τον όγκο της κίνησης, τη συχνότητα ή την τακτικότητα ενός δρομολογίου, ή τον τύπο ή τους τύπους αεροσκαφών που εκμεταλλεύονται οι αεροπορικές εταιρείες του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, εκτός εάν πρόκειται για λόγους τελωνειακούς, τεχνικούς, επιχειρησιακούς, περιβαλλοντικούς ή προστασίας της υγείας.

Κάθε αεροπορική εταιρεία μπορεί να εκτελεί διεθνείς αερομεταφορές χωρίς περιορισμούς ως προς την αλλαγή, σε οποιοδήποτε σημείο των καθορισμένων διαδρομών/του τύπου αεροσκάφους που εκμεταλλεύεται.

7. Η μίσθωση με το πλήρωμα (πλήρης μίσθωση) από μαροκινό αερομεταφορέα αεροσκάφους που ανήκει σε αεροπορική εταιρεία τρίτης χώρας, ή, η μίσθωση με το πλήρωμα από αερομεταφορέα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αεροσκάφους που ανήκει σε αεροπορική εταιρεία τρίτης χώρας άλλης από αυτές που αναφέρονται στο παράρτημα V, προκειμένου ο αερομεταφορέας να εκμεταλλευθεί τα δικαιώματα που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία, πρέπει να θεωρείται ως εξαιρετική ή ότι ικανοποιεί προσωρινές ανάγκες. Η πλήρης μίσθωση υποβάλλεται προηγουμένως στην έγκριση των αρχών που έχουν εκδώσει την άδεια του αερομεταφορέα που ζητεί την πλήρη μίσθωση και των αρμοδίων αρχών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΜΑΡΟΚΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Η παρούσα συμφωνία, όπως προβλέπει το άρθρο 25 αυτής, υπερέχει των σχετικών διατάξεων των κάτωθι διμερών συμφωνιών αεροπορικών μεταφορών μεταξύ του Μαρόκου και των κρατών μελών:

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης του Βασιλείου του Βελγίου και της κυβέρνησης της Αυτού Μεγαλειότητας του Βασιλέως του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 20 Ιανουαρίου 1958· όπως συμπληρώθηκε με την ανταλλαγή διακοινώσεων στις 20 Ιανουαρίου 1958·

- όπως τροποποιήθηκε τελευταία με το μνημόνιο συμφωνίας που έγινε στη Ραμπάτ στις 11 Ιουνίου 2002·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Τσεχοσλοβακίας και του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 8 Μαΐου 1961, σχετικά με την οποία η Τσεχική Δημοκρατία έχει καταθέσει δήλωση διαδοχής·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης του Βασιλείου της Δανίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 14 Νοεμβρίου 1977· όπως συμπληρώθηκε με την ανταλλαγή διακοινώσεων στις 14 Νοεμβρίου 1977·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Βόννη στις 12 Οκτωβρίου 1961·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 10 Μαΐου 1999· σε συνδυασμό με το μνημόνιο συμφωνίας που έγινε στην Αθήνα στις 6 Οκτωβρίου 1998·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης της Ισπανίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Μαδρίτη στις 7 Ιουλίου 1970· όπως συμπληρώθηκε τελευταία με την ανταλλαγή επιστολών στις 12 Αυγούστου 2003 και στις 25 Αυγούστου 2003·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης της Γαλλικής Δημοκρατίας και της κυβέρνησης της Αυτού Μεγαλειότητας του Βασιλέως του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 25 Οκτωβρίου 1957·

- όπως τροποποιήθηκε με την ανταλλαγή επιστολών στις 22 Μαρτίου 1961·

- όπως τροποποιήθηκε με τα συμφωνηθέντα πρακτικά της 2ας και της 5ης Δεκεμβρίου 1968·

- όπως τροποποιήθηκε με το μνημόνιο διαβουλεύσεων της 17-18ης Μαΐου 1976·

- όπως τροποποιήθηκε με το μνημόνιο διαβουλεύσεων της 15ης Μαρτίου 1977·

- όπως τροποποιήθηκε τελευταία με το μνημόνιο διαβουλεύσεων της 22-23ης Μαρτίου 1984 και με την ανταλλαγή επιστολών στις 14 Μαρτίου 1984·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης της Ιταλικής Δημοκρατίας και της κυβέρνησης της Αυτού Μεγαλειότητας του Βασιλέως του Μαρόκου που έγινε στη Ρώμη στις 8 Ιουλίου 1967·

- όπως τροποποιήθηκε με το μνημόνιο συμφωνίας που έγινε στη Ρώμη στις 13 Ιουλίου 2000· όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την ανταλλαγή διακοινώσεων στις 17 Οκτωβρίου 2001 και στις 3 Ιανουαρίου 2002·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Λετονίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Βαρσοβία στις 19 Μαΐου 1999·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και της κυβέρνησης της Αυτού Μεγαλειότητας του Βασιλέα του Μαρόκου που έγινε στη Βόννη στις 5 Ιουλίου 1961·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Λαϊκής Δημοκρατίας της Ουγγαρίας και του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 21 Μαρτίου 1967· συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Μάλτας και της κυβέρνησης της Αυτού Μεγαλειότητας του Βασιλέα του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 26 Μαΐου 1983·

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ κυβέρνησης της Αυτής Μεγαλειότητας της Βασίλισσας των Κάτω Χωρών και της κυβέρνησης της Αυτού Μεγαλειό-

τητας του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 20 Μαΐου 1959.

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Αυστρίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 27 Φεβρουαρίου 2002.

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Πολωνίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 29 Νοεμβρίου 1969.

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Πορτογαλίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 3 Απριλίου 1958-όπως συμπληρώθηκε με τα πρακτικά που συντάχθηκαν στη Λισσαβόνα στις 19 Δεκεμβρίου 1975.

όπως συμπληρώθηκε τελευταία με τα πρακτικά που συντάχθηκαν στη Λισσαβόνα στις 17 Νοεμβρίου 2003.

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης του Βασιλείου της Σουηδίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στη Ραμπάτ στις 14 Νοεμβρίου 1977· όπως συμπληρώθηκε με την ανταλλαγή διακοινώσεων στις 14 Νοεμβρίου 1977.

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου που έγινε στο Λονδίνο στις 22 Οκτωβρίου 1965.

όπως τροποποιήθηκε με την ανταλλαγή διακοινώσεων στις 10 και στις 14 Οκτωβρίου 1968.

όπως τροποποιήθηκε με τα πρακτικά που συντάχθηκαν στο Λονδίνο στις 14 Μαρτίου 1997.

όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τα πρακτικά που συντάχθηκαν στη Ραμπάτ στις 17 Οκτωβρίου 1997.

- συμφωνίες αεροπορικών μεταφορών και άλλες ρυθμίσεις που έχουν μονογραφηθεί ή υπογραφεί μεταξύ του Βασιλείου του Μαρόκου και κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και οι οποίες, κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ ούτε εφαρμόζονται προσωρινά.

- συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της κυβέρνησης του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και της κυβέρνησης του Βασιλείου του Μαρόκου, όπως επισυνάφθηκε ως παράρτημα 1 στο μνημόνιο συμφωνίας που έγινε στη Χάγη στις 20 Ιουνίου 2001.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΔΕΙΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ:

ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Γερμανία:

Federal Office of Civil Aviation (LB A)

Ομοσπονδιακό Υπουργείο Μεταφορών, Κτιρίων και Αστικών Υποθέσεων

Αυστρία:

Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας

Ομοσπονδιακό Υπουργείο Μεταφορών, Καινοτομίας και Τεχνολογίας

Βέλγιο:

Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Κινητικότητας και Μεταφορών

Κύπρος:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Υπουργείο Επικοινωνιών και Έργων

Δανία:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Ισπανία:

Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Υπουργείο Προωθήσεων

Εσθονία:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Φινλανδία:

Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας

Γαλλία:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας (DGAC)

Ελλάς:

Ελληνική Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών

Ουγγαρία:

Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών

Ιρλανδία:

Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Υπουργείο Μεταφορών

Ιταλία:

Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας (ENAC)

Λετονία:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Υπουργείο Μεταφορών

Λιθουανία:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Λουξεμβούργο:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Μάλτα:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Κάτω Χώρες:

Υπουργείο Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και Διαχείρισης των Υδάτων: Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας και Μεταφορών Εμπορευμάτων

Επιθεώρηση μεταφορών και διαχείρισης των υδάτων

Πολωνία:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Πορτογαλία:

Εθνικό Ίδρυμα Πολιτικής Αεροπορίας (INAC)

Υπουργείο Εξοπλισμού, Προγραμματισμού και Διαχείρισης των Εδαφών

Τσεχική Δημοκρατία:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας Υπουργείο Μεταφορών Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας

Ηνωμένο Βασίλειο:

Διεύθυνση Αεροπορίας Υπουργείο Μεταφορών (DfT)

Σλοβακική Δημοκρατία:

Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας Υπουργείο Μεταφορών, Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών

Σλοβενία:

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

Υπουργείο Μεταφορών

Σουηδία:

Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας

2. Βασίλειο του Μαρόκου

Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας Υπουργείο Εξοπλισμού και Μεταφορών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Η ενσωμάτωση και η εφαρμογή από το Μαρόκο όλων των διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας περί αεροπορικών μεταφορών που αναφέρεται στο παράρτημα VI υπόκειται σε αξιολόγηση υπ' ευθύνη της Ευρωπαϊκής

Κοινότητας, την οποία θα πρέπει να επικυρώσει η Κοινή Επιτροπή. Η Κοινή Επιτροπή θα πρέπει να αποφασίσει το αργότερο δύο έτη μετά την έναρξη ισχύος της συμφωνίας.

2. Έως την έκδοση της εν λόγω απόφασης, στα συμφωνημένα δρομολόγια και τις καθορισμένες διαδρομές στο παράρτημα Ι, δεν περιλαμβάνεται για τους κοιντικούς αερομεταφορείς το δικαίωμα επιβίβασης στο Μαρόκο και αποβίβασης σε σημεία πέραν αυτού και αντιστρόφως και, δεν περιλαμβάνεται για τους μαροκινούς αερομεταφορείς το δικαίωμα επιβίβασης σε σημείο εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και αποβίβασης και σε άλλο σημείο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και αντιστρόφως. Ωστόσο, όλα τα δικαιώματα κυκλοφορίας της 5ης ελευθερίας, τα οποία έχουν χορηγηθεί με μια από τις διμερείς συμφωνίες μεταξύ του Μαρόκου και των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ, επιτρέπεται να εξακολουθήσουν να ασκούνται, εφόσον δεν υφίσταται διάκριση για λόγους εθνικότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 4 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

1. Δημοκρατία της Ισλανδίας (δυνάμει της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο)
2. Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν (δυνάμει της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο)
3. Βασίλειο της Νορβηγίας (δυνάμει της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο)
4. Ελβετική Συνομοσπονδία (δυνάμει της Συμφωνίας Αεροπορικών Μεταφορών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΚΑΝΟΝΕΣ ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Οι «Εφαρμοστέες διατάξεις» των κάτωθι πράξεων ισχύουν με βάση τη συμφωνία, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν παράρτημα ή στο Παράρτημα IV περί μεταβατικών διατάξεων. Εφόσον χρειάζεται, αναφέρονται οι κατωτέρω ειδικές προσαρμογές που έχουν επέλθει σε κάθε μεμονωμένη πράξη:

Α. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΠΤΗΣΕΩΝ

Σημείωση: Οι ακριβείς όροι συμμετοχής του Μαρόκου ως παρατηρητή στην EASA θα πρέπει να συζητηθούν αργότερα.

Αριθ. 3922/91

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3922/1991 του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1991 για την εναρμόνιση τεχνικών απαιτήσεων και διοικητικών διαδικασιών στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας, όπως τροποποιήθηκε από τον:

- κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2176/1996 της Επιτροπής της 13ης Νοεμβρίου 1996 για προσαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3922/91 του Συμβουλίου στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο·

- κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/1999 της Επιτροπής, της 25ης Μαΐου 1999, για προσαρμογή στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3922/91 του Συμβουλίου·

- κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2871/2000 της Επιτροπής, της 28ης Δεκεμβρίου 2000, για την προσαρμογή στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3922/1991 του Συμβουλίου·

- κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1592/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2002, για κοινούς κανόνες στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας και για την ίδρυση ευρωπαϊκού οργανισμού ασφάλειας της αεροπορίας· Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 10, 12 έως 13 εξαιρουμένου του άρθρου 4 παράγραφος 1 και του άρθρου 8 παράγραφος 2, 2η φράση, των παραρτημάτων Ι, ΙΙ και ΙΙΙ. Όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 12, αντί «κράτη μέλη» τίθεται «κράτη μέλη της ΕΚ».

Αριθ. 94/56/ΕΚ

Οδηγία 94/56/ΕΚ του Συμβουλίου της 21ης Νοεμβρίου 1994 για την θέσπιση των βασικών αρχών που διέπουν τις έρευνες ατυχημάτων και συμβάντων πολιτικής αεροπορίας. Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 12.

Αριθ. 1592/2002

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1592/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2002, για κοινούς κανόνες στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας και για την ίδρυση ευρωπαϊκού οργανισμού ασφάλειας της αεροπορίας

Όπως τροποποιήθηκε από τον:

- κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1643/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1592/2002· κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1701/2003 της Επιτροπής, της 24ης Σεπτεμβρίου 2003, για την προσαρμογή του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) - αριθ. 1592/2002

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 57, τα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Αριθ. 2003/42

Οδηγία 2003/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2003, για την αναφορά περιστατικών στην πολιτική αεροπορία.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 11, τα παραρτήματα Ι και Π.

Αριθ. 1702/2003

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1702/2003 της Επιτροπής, της 24ης Σεπτεμβρίου 2003, για τον καθορισμό εκτελεστικών κανόνων για την πιστοποίηση αξιοπλοΐας και την περιβαλλοντική πιστοποίηση αεροσκαφών και των σχετικών προϊόντων, εξαρτημάτων και εξοπλισμού, καθώς και για την πιστοποίηση φορέων σχεδιασμού και παραγωγής·

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 4 και το παράρτημα.

Αριθ. 2042/2003

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2042/2003 της Επιτροπής, της 20ής Νοεμβρίου 2003, για τη διαρκή αξιοπλοΐα του αεροσκάφους και των αεροναυτικών προϊόντων, εξαρτημάτων και εξοπλισμού και για την έγκριση των φορέων και του προσωπικού που είναι αρμόδιοι για τα εν λόγω καθήκοντα.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 6, τα παραρτήματα Ι έως ΙV.

Αριθ. 104/2004

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 104/2004 της Επιτροπής, της 22ας Ιανουαρίου 2004, για θέσπιση των κανόνων για την οργάνωση Κατ σύνθεση του τμήματος προσφυγών του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Ασφάλειας της Αεροπορίας·

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 7 και το παράρτημα.

Β. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΑΕΡΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Αριθ. 93/65

Οδηγία 93/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου

1993 σχετικά με τον καθορισμό και τη χρησιμοποίηση συμβατών τεχνικών προδιαγραφών για την προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού και συστημάτων διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας· όπως τροποποιήθηκε από την

- οδηγία 97/15/ΕΚ της Επιτροπής της 25ης Μαρτίου 1997 για έγκριση των προτύπων της Eurocontrol και τροποποίηση της οδηγίας 93/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό και τη χρησιμοποίηση συμβατών τεχνικών προδιαγραφών για την προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού και συστημάτων διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2082/2000 της Επιτροπής της 6ης Σεπτεμβρίου 2000 για έγκριση των προτύπων Eurocontrol και την τροποποίηση της οδηγίας 97/15/ΕΚ για έγκριση των προτύπων Eurocontrol και τροποποίηση της οδηγίας 93/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 980/2002 της Επιτροπής, της 4ης Ιουνίου 2002, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2082/2000, για έγκριση των προτύπων Eurocontrol.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 9, τα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Η παραπομπή στην οδηγία 93/65 του Συμβουλίου διαγράφεται από τις 20 Οκτωβρίου 2005.

Αριθ. 2082/2000

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2082/2000 της Επιτροπής της 6ης Σεπτεμβρίου 2000 για έγκριση των προτύπων Eurocontrol και την τροποποίηση της οδηγίας 97/15/ΕΚ για έγκριση των προτύπων Eurocontrol και τροποποίηση της οδηγίας 93/65/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

Όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 980/2002 της Επιτροπής, της 4ης Ιουνίου 2002, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2082/2000, για έγκριση των προτύπων Eurocontrol.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 3, τα παραρτήματα Ι έως ΙΙΙ.

Αριθ. 549/2004

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 549/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2004, για τη χάραξη του πλαισίου για τη δημιουργία του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού («κανονισμός-πλαίσιο»).

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 4, 6, και 9 έως 14.

Αριθ. 550/2004

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 550/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2004, σχετικά με την παροχή υπηρεσιών αεροναυτιλίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού («κανονισμός για την παροχή υπηρεσιών»). Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 19.

Αριθ. 551/2004

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 551/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2004, για την οργάνωση και τη χρήση του εναέριου χώρου στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού («κανονισμός για τον εναέριο χώρο»).

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 11.

Αριθ. 552/2004

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 552/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2004, σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του ευρωπαϊκού δικτύου διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας («κανονισμός για τη διαλειτουργικότητα»).

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 12.

Γ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αριθ. 89/629

Οδηγία 89/629/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 4ης Δεκεμβρίου 1989 για τον περιορισμό του θορύβου που προκαλείται από τα υποχηρικά αεριωθούμενα πολιτικά αεροπλάνα. Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 8.

Αριθ. 92/14

Οδηγία 92/14/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 2ας Μαρτίου 1992 για τον περιορισμό της χρησιμοποίησης των αεροπλάνων που υπάγονται στο παράρτημα 16 της σύμβασης για τη διεθνή πολιτική αεροπορία, τόμος 1, δεύτερο μέρος, κεφάλαιο 2, δεύτερη έκδοση (1988). Όπως τροποποιήθηκε από την:

- οδηγία 98/20/ΕΚ του Συμβουλίου της 30ής Μαρτίου 1998 σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 92/14/ΕΟΚ.

- οδηγία 1999/28/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 1999, για την τροποποίηση του παραρτήματος της οδηγίας 92/14/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

- κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 991/2001 της Επιτροπής, της 21ης Μαΐου 2001, για την τροποποίηση του παραρτήματος της οδηγίας 92/14/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 11 και το παράρτημα.

Αριθ. 2002/30

Οδηγία 2002/30/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαρτίου 2002, περί της καθιέρωσης των κανόνων και διαδικασιών για τη θέσπιση περιορισμών λειτουργίας σε συνάρτηση με τον προκαλούμενο θόρυβο στους κοινοτικούς αερολιμένες.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 15 και τα παραρτήματα Ι και ΙΙ.

Αριθ. 2002/49

Οδηγία 2002/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου,

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 16 και τα παραρτήματα Ι έως ΙV.

Δ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Αριθ. 90/314

Οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 1990 για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις. Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 10.

Αριθ. 92/59

Οδηγία 92/59/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1992 για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 19.

Αριθ. 93/13

Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 5ης Απριλίου 1993 σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές. Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 10 και το παράρτημα.

Αριθ. 95/46

Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 34.

Αριθ. 2027/97

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2027/97 του Συμβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 1997 για την ευθύνη του αερομεταφορέως σε περίπτωση ατυχήματος, όπως τροποποιήθηκε από τον:

- κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 889/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 2002, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2027/97.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 8.

Αριθ. 261/2004

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 17.

Ε. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΘΕΣΕΩΝ

Αριθ. 2299/1989

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2299/1989 του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1989 για τη θέσπιση κώδικα συμπεριφοράς για τα ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης θέσεων.

Όπως τροποποιήθηκε από τον:

- κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3089/93 του Συμβουλίου της 29ης Οκτωβρίου 1993 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2299/89.

- κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 323/1999 του Συμβουλίου της 8ης Φεβρουαρίου 1999 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2299/89. Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 22 και το παράρτημα.

ΣΤ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ

Αριθ. 1989/391

Οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 16 και 18 έως 19.

Αριθ. 2003/88

Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας.

Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 19, 21 έως 24 και 26 έως 29.

Αριθ. 2000/79

Οδηγία 2000/79/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για την εκτέλεση της ευρωπαϊκής συμφωνίας για την οργάνωση του χρόνου εργασίας του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας που συνήφθη από την Ένωση Ευρωπαϊκών Αεροπορικών Εταιρειών (ΑΕΑ), την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εργαζομένων στις

Μεταφορές (ETF), την Ευρωπαϊκή Ένωση Προσωπικού Θαλάμων Διακυβέρνησης Αεροσκαφών (ΕCΑ), την Ευρωπαϊκή Ένωση Αερομεταφορέων των Περιφερειών της Ευρώπης (ΕΡΑ) και τη Διεθνή Ένωση για τις Ναυλωμένες Πτήσεις (IACA). Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 5.

Ζ. ΛΟΙΠΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Αριθ. 91/670

Οδηγία 91/670/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1991 σχετικά με την αμοιβαία αποδοχή των αδειών άσκησης επαγγέλματος και προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας. Εφαρμοστέες διατάξεις: τα άρθρα 1 έως 8 και το παράρτημα.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 30 αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ι. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Κ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Ν.Γ. ΔΕΝΔΙΑΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Ε. ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 2009

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ν.Γ. ΔΕΝΔΙΑΣ

* 0 1 0 0 0 1 2 3 0 0 1 0 9 0 0 1 6 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr